

İŞSİZLİKLE MÜCADELE SİYASAL TEMELDEDİR

Aydınlık Dergisi, 27 Temmuz 2003

Yıldırım Koç

Türkiye’de işsizlik, benzeri görülmemiş biçimde ve boyutta artıyor. İşsizliğin biçimi geçmişten farklı.

Yapısal işsizlikle, uzun süreli işsizlikle, eğitilmiş insangücünün işsizliğiyle karşı karşıyayız. Geçmişte böyle bir deneyimimiz olmadı. Büyük umutlarla ve özveriyle üniversitelere gönderilen gençlerimiz, asgari ücretle bile iş bulamıyor. İşsiz gençlerimiz eğitim gördükleri alanın dışında çalışmaya da razılar. Bugünkü durum, plansız bir ülkenin trajik sonuçlarının henüz başlangıcı.

İşsizliğin boyutları ise 1929 buhranı sonrasında çoktan aştı ve hala büyümeye devam ediyor. Devlet İstatistik Enstitüsü’nün 2003 yılı ilk üç aylık dönemine ilişkin hanehalkı işgücü anketlerinde de bu durum gözlenebiliyor. DİE’nin işsizlik verileri güvenilir değildir. Buna karşın, işsizlikteki artış bu verilere bile yansımaktadır. DİE verilerine göre, çalışma yetenek ve arzusuna sahip olmasına ve iş aramasına karşın iş bulamamış kişilerin sayısı 2003 yılının ilk üç aylık döneminde 2 milyon 844 bine yükseldi. Ancak işsizler bu sayıyla bitmiyor. İş arayıp son üç ayda iş arama kanalı kullanmayan 698 bin kişi ile, iş aramayıp işbaşı yapmaya hazır olan 483 bin kişi de bu rakama eklenmeli. Böylece, DİE’nin resmi işsizlik rakamı 4 milyonun üzerine çıkıyor. İşsizlik oranı ise yüzde 17’ye ulaşıyor.

Bu rakama gerçekte iş bulabilse çalışacak olmasına karşın kendisinin ev kadını, emekli, öğrenci olduğunu veya mevsimlik çalıştığını söyleyenler de eklendiğinde, tablo daha açık bir biçimde gözükmemektedir.

İşsizlik nasıl çözülecek?

Serbest piyasa ekonomisinin işsizliği çözemediği; aksine daha da artırdığı her geçen gün daha açık bir biçimde ortaya çıkıyor.

IMF, Dünya Bankası ve Dünya Ticaret Örgütü’nün ve onlar aracılığıyla emperyalist ülkelerin ve ulusötesi sermayenin dayattığı politikalar da işsizliği azaltmıyor; aksine, özellikle tarımda ve kentlerde küçük üreticilik arasında yarattığı hızlı mülksüzleşmeyle, daha da artırıyor.

Hükümetlerin uyguladığı politikaların işsizliği azaltması da söz konusu değil. Kapitalizmin Altın Çağı denilen 1970’lere kadarki dönemde, Engels’in “yapay proletarya” biçiminde nitelediği “kamu kesiminde adama iş yaratma” uygulaması olanaklıydı ve yaygın olarak kullanılıyordu. AKP ne kadar kadrolaşırsa kadrolaşsın, onbinlerce yandaşını kamu kesimine işbaşı yaptıramaz. IMF buna izin vermez. İşsizliği önlemede bir siyasal partiye kapılanarak bireysel çözüm arama yolları da tıkanmış durumda.

İşsizlik sorunu ancak siyasal alanda emekten yana, bağımsızlıkçı, anti-emperyalist ve plana dayalı bir iktidarla çözülebilir. İşsizliğin çözümü siyasaldır. Ancak sayıları giderek artan işsizlerin bu gerçeği kavrayabilmeleri ve siyasallaşabilmeleri o kadar kolay değil.

Bu noktada sendikalara önemli bir görev düşüyor. Sendikal örgütlenmenin önündeki en önemli engel, 12 Eylül döneminin anti-demokratik yasaları değil, işsizliktir. İşsizlik, yarattığı yılgınlık, çaresizlik ve korkuyla, yol açtığı kaçak işçilikle, sendikal örgütlenmeyi her geçen gün zayıflatmaktadır. Sendikaların güçlenebilmesinin yolu işsizlikle etkili bir biçimde mücadele eden; onun yolu da bugün uygulanan sermaye politikalarının alternatifi emek yanlısı ve bağımsızlıkçı politikaları iktidar etmekten geçmektedir.